

Učebné osnovy:	Technika
Ročník:	9.
Počet hodín :	1+ 0 hodín týždenne, spolu 33 hodín ročne
ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike
ŠkVP:	Základná škola – 2. stupeň Základná škola Jána Hollého s Materskou školou Madunice
Stupeň vzdelania:	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia:	Denná
Vyučovací jazyk:	Slovenský

TECHNIKA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmi, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

CIELE

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard učebného predmetu *technika* sa člení na dva tematické okruhy *technika a ekonomika domácnosti*, pričom každý z nich sa ďalej člení na jednotlivé tematické celky. Dôraz sa kladie na tematický okruh *technika*. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu *technika* najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu *ekonomika domácnosti* podľa svojich materiálno-technických a personálnych podmienok.

Bytové inštalácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť príčiny možných porúch elektrickej inštalácie a z nich vyplývajúce nebezpečenstvá pre človeka, ✓ vysvetliť pravidlá správania sa pri poruchách plynoinštalácie, ✓ uviesť najčastejšie poruchy vodoinštalácie a kanalizácie, ✓ vyhľadať informácie o možnosti využitia solárnej a geotermálnej energie pri vykurovaní, ✓ vysvetliť niektoré poruchy vykurovacích systémov a základné pravidlá správania sa pri poruchách, ✓ uviesť príklady možností šetrenia energiami.	<p>školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni</p> <p>elektroinštalácia, silnoprúdová, slaboprúdová, základné prvky bytovej (domovej) inštalácie, elektroinštalačný materiál, spotreba elektrickej energie v domácnosti</p> <p>plynoinštalácia, základné prvky a ich funkcia, poruchy, plynové spotrebiče</p> <p>vodoinštalácia a kanalizácia, základné prvky a ich funkcia, regulácia spotreby v domácnosti</p> <p>kúrenie a klimatizácia v domácnosti, druhy kúrenia a vykurovania, regulácia spotreby tepla, poruchy, klimatizačné zariadenia, formy energie, výpočet spotreby energií v domácnosti</p> <p>revízia a údržba bytových inštalácií</p>

Strojové opracovanie materiálov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť podľa princípu obrábania (tvary obrábaných plôch – nástroj – obrábací stroj) metódu obrábania (vrtanie, brúsenie, sústruženie, frézovanie, lisovanie), ✓ zdôvodniť význam vybraných technológií pre výrobnú prax, ✓ prezentovať výsledky pozorovanie s exkurzie zameranej na strojové obrábanie technických materiálov.	<p>metódy strojového opracovania dreva, kovov a plastov</p> <p>obrábací stroj, obrobok – výrobok, nástroj, pohyby, obrábané plochy</p> <p>CNC stroje (aj modely)</p> <p>progresívne vybrané metódy obrábania materiálov: laser, vodný lúč, elektroerozívne obrábanie a pod.</p>

Tvorivá činnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnuť technologický postup zhotovenia výrobku, ✓ zhotoviť výrobok s využitím aj ďalších pracovných postupov, ✓ zdôvodniť potrebu použitia ďalších pracovných postupov ručného spracovania vybraných materiálov pri zhotovení výrobku, ✓ aplikovať jednoduchý elektrický obvod na vlastnom výrobku, ✓ zhotoviť vlastný zložitejší kombinovaný výrobok podľa nimi navrhnutého projektu.	<p>praktické činnosti zamerané na zhotovovanie navrhnutých výrobkov kombinované pracovné námety</p> <p>ďalšie dostupné pracovné postupy z oblasti opracovania dreva, kovov, plastov a z oblasti elektrotechniky</p> <p>návrh a technický výkres vlastného zložitejšieho kombinovaného výrobku, dizajn</p> <p>výrobky: výber z výrobkov z 8. ročníka, t.j. stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka; ochrana bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; štedrovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach;</p> <p>návrh ďalších výrobkov: blikajúci robot – hračka; pohybový spínač osvetlenia domácej posilňovne; domáci hlásič požiaru; „čistotný“ a bezpečný mechanický drvič vlašských orechov; hlásič krádeže bicykla/kočička/kufra/tašky; ťažidlo – reprezentačná plaketa školy a pod.</p>

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa pri vstupe na trh práce, ✓ identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní, ✓ stanoviť si kariérne ciele.	<p>voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebapoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb</p> <p>podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania, malé a stredné podnikanie</p>

EKONOMIKA DOMÁCNOSTI

Plánovanie a vedenie domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, ✓ uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec), ✓ zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti, ✓ vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, ✓ prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností, ✓ zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia, ✓ stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa priority a kroky na ich dosiahnutie, ✓ vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie), ✓ vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu, ✓ vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou), ✓ viesť domáce účtovníctvo,	<p>súlad osobných želaní s potrebami človeka</p> <p>vzťah ľudská práca – peniaze</p> <p>finančné informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk)</p> <p>hotovostný a bezhotovostný platobný styk</p> <p>príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti</p> <p>archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb a pod.)</p> <p>úspory, sporenie, možnosti sporenia</p> <p>úvery, kreditná karta</p> <p>úverová história a jej význam</p> <p>spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti (požiar, krádež a pod.)</p> <p>poistenie</p> <p>poistenie motorových vozidiel (PZP) – porovnanie ponúk</p> <p>poistenie stavby a domácnosti</p> <p>spotrebiteľská gramotnosť (kritický spotrebiteľ)</p>

- ✓ roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti,
- ✓ vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov,
- ✓ rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky,
- ✓ opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť,
- ✓ zostaviť rozpočet domácnosti,
- ✓ vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov,
- ✓ vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí),
- ✓ porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch,
- ✓ uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe,
- ✓ zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu,
- ✓ kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou,
- ✓ analyzovať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách v súlade s osobným rozpočtom,
- ✓ vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky,
- ✓ vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi,
- ✓ uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu,
- ✓ vysvetliť hodnotu a význam tvorby finančnej rezervy v domácnosti,
- ✓ uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti,
- ✓ na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie

funguje,

✓ diskutovat' o vzt'ahu medzi rizikom a poistením

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií, ✓ posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy, ✓ využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania, ✓ preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa pri vstupe na trh práce, ✓ navrhnuť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, ✓ vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá), ✓ uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda, napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora, náklady a možné zadĺženie, ✓ použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy, ✓ identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní, ✓ stanoviť si kariérne ciele.	<p>trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce</p> <p>možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby</p> <p>zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrad práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov</p> <p>voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebapoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb</p> <p>podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania, malé a stredné podnikanie</p> <p>sústava povolání - národná sústava povolání, národné štandardy zamestnaní, register zamestnaní, karta zamestnania</p> <p>plán profesijného rozvoja</p>

Domáce práce a údržba domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zostaviť podľa návodu, náčrtu, plánu daný model, ✓ overiť funkčnosť, stabilitu a nosnosť daného modelu, ✓ urobiť montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení, ✓ zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti, ✓ ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti, ✓ orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov, ✓ správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby, ✓ urobiť drobnú domácu údržbu, ✓ dodržiavať základné hygienické a bezpečnostné pravidlá a predpisy, ✓ poskytnúť prvú pomoc pri úraze, vrátane úrazu elektrickým prúdom, ✓ skontrolovať a zabezpečiť domácnosť pri odchode.	<p>stavebnice (konštrukčné, elektrotechnické, elektronické)</p> <p>zostavovanie modelov</p> <p>tvorba konštrukčných prvkov</p> <p>montáž a demontáž</p> <p>údržba odevov a textílií</p> <p>upratovanie domácnosti, organizácia upratovania, postupy, prostriedky a ich dopad na životné prostredie</p> <p>odpad a jeho ekologická likvidácia</p> <p>spotrebiče v domácnosti a ich údržba</p> <p>elektrotechnika v domácnosti</p> <p>nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom</p> <p>zavesenie police, obrazu</p> <p>založenie ohňa, príprava dreva, uskladnenie dreva</p> <p>oprava omietok, maľovanie, tapetovanie</p> <p>tepelné a vodné zdroje, hlavný uzáver prívodu vody, plynu, elektrickej energie</p>

Príprava jedál a výživa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Ziak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ orientovať sa v základnom vybavení kuchyne, ✓ používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče, ✓ pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň, ✓ vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla, ✓ pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy, ✓ pripraviť vybrané tradičné slovenské jedlo a typické jedlo inej kultúry, ✓ opísať vplyv technologickej úpravy na kvalitu jedla, ✓ dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania sa a obsluhy pri stole v spoločnosti, ✓ udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce, ✓ poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni.	<p>kuchyňa (základné vybavenie, udržiavanie poriadku a čistoty, bezpečnosť a hygiena prevádzky)</p> <p>potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka)</p> <p>základné zložky potravy</p> <p>príprava jedál (úprava jedál v studenej kuchyni, základné spôsoby tepelnej úpravy, základné postupy pri príprave jedál a nápojov)</p> <p>základné znalosti o konzervovaných a trvanlivých (chladených, mrazených, sušených, kondenzovaných, solených a iných potravinách), vrátane skladovania</p> <p>uchovávanie a podávanie hotových pokrmov</p> <p>úprava stola a stolovanie (jednoduché prestieranie, obsluha a správanie sa pri stole, slávnostné stolovanie v rodine, dekorácie a kvety na stole)</p> <p>denný režim – rozloženie a zloženie potravy v priebehu dňa</p> <p>význam bielkovín, tukov a sacharidov pre zdravie človeka</p> <p>význam vitamínov a minerálov pre zdravie človeka</p> <p>pitný režim</p> <p>racionálne jedlá, diétne jedlá, jedlá pre deti</p> <p>tradičné jedlá, typické jedlá iných kultúr</p> <p>stravovanie v rôznych kultúrach</p>

Ručné práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Ziak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce, ✓ rozoznať rôzne druhy tkanín, ✓ šiť rôznymi stehmi, ✓ robiť drobné opravy odevov, ✓ oboznámiť sa so strihom na najjednoduchších príkladoch, ✓ háčkovať s vlnou, ✓ ručne pliesť, ✓ oboznámiť sa s ďalšími netradičnými (menej rozšírenými) ručnými prácami.	<p>základné pomôcky a nástroje na ručné práce, šijací stroj</p> <p>tkaniny – bavlnené, hodvábné, vlnené, syntetické</p> <p>základné stehy, pomocné stehy, obnitkovacie stehy, spojovacie stehy, ozdobné stehy</p> <p>prišívanie zapínadiel</p> <p>prišitie pútka</p> <p>navlečenie gumy a šnúrky</p> <p>strih a jeho základné využitie</p> <p>háčkovanie (krátky a dlhý stĺpik, retiazkové očká)</p> <p>pletenie(hladké a obrátené očká, začínanie a ukončenie pletenia, pridávanie a uberanie očiek)</p> <p>práca s netradičným materiálom (napr. šúpolie, drotárstvo, gumičkovanie)</p> <p>kultúra odievania</p>

Rodinná príprava

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Ziak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať predpoklady pre založenie rodiny, ✓ analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu, ✓ efektívne komunikovať v rodine, ✓ diskutovať o roliach v rodine, ✓ vyhľadať inštitúcie, ktorým je povinnosť nahlásiť narodenie dieťaťa, ✓ demonštrovať starostlivosť o dieťa (dojča), ✓ odmerať telesnú teplotu rôznymi spôsobmi. ✓ oboznámiť sa so starostlivosťou o chorých a starých ľudí.	<p>predpoklady pre založenie rodiny (fyzická, duševná a spoločenská zrelosť človeka)</p> <p>význam vzťahov, hodnotová orientácia, zodpovednosť, tolerancia, význam rodinného zázemie, zodpovednosť za deti, člena rodiny, rodičov, starých rodičov</p> <p>byt a jeho funkcia – kultúra racionálneho bývania</p> <p>komunikácia medzi členmi rodiny, rodinné súžitie (rodičia a deti, spolužitie viacerých generácií)</p> <p>nebezpečné zlozvyky a ich následky (napr. fajčenie, závislosť na hrách), šikanovanie, domáce násilie</p> <p>svadba, rôzne tradície, obrady a zvyky, multikultúrna výchova</p> <p>úplná a neúplná rodina</p> <p>úloha a ciele manželstva (povinnosti a práva manželov)</p> <p>tehotenstvo (základy hygieny, povinné lekárske vyšetrenia, príprava na materstvo)</p> <p>rodičovstvo (povinnosti voči úradom v súvislosti s narodením dieťaťa, rola matky a otca)</p> <p>starostlivosť o dieťa (detská výbavička, príprava mlieka a iných pokrmov, denný režim dieťaťa)</p> <p>starostlivosť o rodinných príslušníkoch, starších a chorých (napr. rôzne spôsoby merania telesnej teploty, prikladanie obkladov, podávanie liekov, stravovanie, základné lekárske vyšetrenia, spoločné trávenie času - komunikácia)</p> <p>zdravý životný štýl, význam starostlivosti o zdravie a o sebarozvoj</p>

Pestovateľské práce a chovateľstvo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, ✓ zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, ✓ využívať kvety pre výzdobu, ✓ zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu, ✓ dodržiavať technologické postupy, ✓ preukázať základnú znalosť chovu drobných zvierat a zásad bezpečného kontaktu so zvieratami, ✓ dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti, ✓ poskytnúť prvú pomoc pri úraze vrátane úrazu spôsobeného zvieratami.	<p>základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie – rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; zvyšovanie úrodnosti – hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy)</p> <p>zelenina (osivo, výsadba, priesady, jednotenie zeleniny, podmienky a zásady pestovania, pestovanie vybraných druhov zeleniny)</p> <p>okrasné rastliny (zásady ošetrovania izbových rastlín, rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami, pestovanie vybraných okrasných drevín a kvetov, kvety v interiéri a exteriéri)</p> <p>rez, jednoduchá úprava kvetov, jednoduché aranžovanie a viazanie kytíc</p> <p>ovocné dreviny (druhy, spôsob pestovania, uskladnenie a spracovanie)</p> <p>liečivé rastliny (pestovanie vybraných druhov rastlín, rastliny a zdravie človeka, liečivé účinky rastlín, jedovaté rastliny, rastliny ako drogy a ich zneužívanie, alergie)</p> <p>poznávanie škodcov, ochrana zeleniny...</p> <p>chovateľstvo (chov zvierat v domácnosti, podmienky chovu, hygiena a bezpečnosť chovu, kontakt so známymi i neznámymi zvieratami)</p>